

***Statenstuk* 2018-827**

HERZIEN

Het agenderingsrecht van inwoners van Drenthe

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 27 juni 2018
- Provinciale Staten op 11 juli 2018

Voorstel van de werkgroep veranderende samenleving van 28 mei 2018, kenmerk 22/SG/201800233

Behandeld door de heer L. Boer, telefoonnummer (0592) 36 57 95

Inleiding

Dit voorstel gaat over het agenderingsrecht van de inwoners van Drenthe voor de vergadering van Provinciale Staten. Het gaat er om hoe de inwoners van Drenthe die geen lid zijn van Provinciale Staten toch onderwerpen voor de Provinciale Staten kunnen agenderen. De mogelijkheid van agenderen door inwoners is voor het eerst opgenomen in de wetsvoorstellen rondom de dualisering. Verschillende provincies en gemeenten hebben inmiddels van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. In de provincie Drenthe is dit in 2004 ingevoerd. Tot nu toe is in Drenthe een keer gebruik gemaakt van het agenderingsrecht (toen 'burgerinitiatief' genoemd).

De Statengriffie Drenthe heeft het initiatief genomen om dit instrument te evalueren en dit is landelijk, in de kring van Statengriffies, verbreed. De conclusie van de evaluatie is dat 'het instrument dreigt te verworden tot een muurbloempje'. Op basis van deze evaluatie zijn door de werkgroep veranderende samenleving verbetervoorstellen geformuleerd. Daarmee worden de voorwaarden gecreëerd om '1000 bloemen te laten bloeien.' Dit vindt zijn weerslag in een voorgestelde concept verordening.

Het agenderingsrecht pas bij recente pleidooien voor een nieuwe balans tussen een indirecte, vertegenwoordigende vorm van democratie (zoals Provinciale Staten) en een meer directe democratie (zoals een referendum). In die zoektocht naar de juiste balans daartussen komt ook het agenderingsrecht van inwoners weer om de hoek kijken. In de woorden van de commissie Van der Donk (2017): "Ook in een meervoudige democratie blijft de rol van de raad wezenlijk, maar het is zaak na te gaan hoe zij met andere vormen van democratie versterkt kan worden. In een evaluatie van het dualisme zou aan dat aspect aandacht moeten worden geschonken. Voorbeelden waaraan gedacht kan worden zijn een agenderingsrecht van de samenleving..."

Juist het agenderingsrecht van inwoners vertegenwoordigt een middenweg tussen een representatieve democratie en een participatieve democratie omdat het initiatief nadrukkelijk bij inwoners ligt en tegelijkertijd de beslissingsbevoegdheid wel bij de volksvertegenwoordiging blijft. Wat de commissie Van der Donk in 2017 over de lokale democratie heeft gesteld, geldt in feite ook voor de provinciale democratie.

Hiermee past de inhoudelijke motivering rondom het agenderingsrecht exact in het centrale thema van de Statenwerkgroep: 'de veranderende samenleving en de rol van de volksvertegenwoordiging'. De werkgroep biedt u dit voorstel dan ook aan. Waar nodig kan de voorzitter daarvan in de commissie en de Statenvergadering een toelichting geven op het voorstel.

Advies

De Verordening agenderingsrecht van de inwoners van Drenthe vaststellen.

Beoogd effect

In algemene zin wordt met het agenderingsrecht een meer directe toegang van inwoners tot de agenda van het Drents parlement gecreëerd. Een actueel onderwerp kan zo op een eenvoudige, snelle manier onderdeel worden van beraadslaging in Provinciale Staten. Het is eveneens bedoeld voor een versterking van de volksvertegenwoordigende rol van Provinciale Staten.

Met de nieuwe regeling wordt specifiek beoogd om het agenderingsrecht op een zo laagdrempelige en uitnodigende manier vorm te geven. De inwoners van de provincie hebben daarmee een

gemakkelijker toegang tot de agenda van Provinciale Staten. De groep initiatiefgerechtigden wordt ook uitgebreid, namelijk met jongeren (16-18 jaar). Het doel is hiermee dat het instrument vaker wordt gebruikt.

Argumenten

1. De nieuwe verordening is eenduidig en uitnodigend

Een van de belangrijkste conclusies van de evaluatie is dat de status van het burgerinitiatief allesbehalve duidelijk is. Dit is op een aantal manieren ondervangen. Ten eerste door het begrip burgerinitiatief, dat tegenwoordig meer wordt gebruikt voor de inzet in eigen dorp of wijk, te vervangen door het begrip agenderingrecht van inwoners. Hiermee wordt in een oogopslag duidelijk wat wordt bedoeld.

Ten tweede is de huidige verordening van 2004 restrictief en beschrijft deze vooral wat een burgerinitiatief niet inhoudt. Er worden voornamelijk uitsluitingsgronden gedefinieerd. In de nu voorgestelde verordening wordt dit zowel positief geformuleerd (wat houdt het wél in) en wordt de bepaling van het te agenderen onderwerp beperkt tot drie voorwaarden:

- passen in de bevoegdheid van Provinciale Staten;
- een plan, project of regelgeving;
- een punt van aandacht.

De regeling wordt daarmee zowel vereenvoudigd als meer uitnodigend gemaakt. In de verordening blijft opgenomen dat het te agenderen onderwerp een onderwerp betreft waar PS-bevoegdheden in heeft. Mede vanuit het oogpunt van het mogelijk kunnen realiseren van de verwachtingen van de indieners is dit te verkiezen boven een geheel open invulling.

2. De nieuwe verordening is voor meer inwoners van toepassing

In de huidige verordening wordt alleen de groep kiesgerechtigden genomen als mogelijke initiatiefnemer c.q. ondersteuner. Het voorstel is om dit uit te breiden naar alle inwoners van de provincie Drenthe van 16 jaar en ouder. Dit heeft als voordeel dat ook jongeren de mogelijkheid wordt geboden om thema's te agenderen. Bovendien past het bij de aard van de regeling omdat zo thema's die bij jongeren leven en die (nog) niet hun weg naar de politieke vertegenwoordiging hebben gevonden, wel op de agenda van Provinciale Staten terecht kunnen komen.

3. De nieuwe verordening heeft een lagere ondergrens

In de bestaande regeling is de minimumeis voor het aantal ondersteuners bepaald op tenminste 500. In het voorstel is het aantal van tenminste 400 opgenomen. De keuze voor een ondergrens van 400 ondersteuners is ingegeven doordat dit aantal bij de bevolkingsomvang van de provincie Drenthe (circa 490.000 inwoners) statistisch als representatief wordt gezien.

In het voorstel zijn de ondersteuners gelijkgesteld aan de initiatiefgerechtigden. Dit zijn dus inwoners van Drenthe van 16 jaar en ouder.

4. De nieuwe verordening is laagdrempelig

Tot nu toe is het alleen mogelijk om via papier een initiatief in te dienen. Via de website van het Drents parlement willen we dit ook digitaal mogelijk maken. Dit kan via een sub-site van het Drents parlement. Op een relatief eenvoudige wijze kunnen inwoners van Drenthe een initiatief indienen en ondersteunen.

Dit maakt het agenderingsrecht nog laagdrempeliger. Wij schatten in dat dit het gebruik van het agenderingsrecht zal bevorderen. Uiteraard blijft er wel de mogelijkheid om het ook op schrift in te dienen.

Uitvoering

Om een verzoek tot agendering in aanmerking te laten komen voor behandeling dient het voorstel naast de initiatiefnemer (met naam en toenaam) ook een nauwkeurige omschrijving van het te agenderen onderwerp en een nadere toelichting te bevatten.

Bij de griffie ligt de advisering over de geldigheid van het initiatief. Dat wil zeggen een toetsing aan de randvoorwaarden die in verordening aan het initiatief worden gesteld. Hierover ontvangt het Presidium informatie waarna het Presidium een besluit neemt over de agendering.

De gegevens van de initiatiefnemers worden steekproefsgewijs (tenminste 200) gecontroleerd. Mocht aan Provinciale Staten een besluit worden gevraagd waar het geen bevoegdheden in heeft dan kan het initiatief, al dan niet voorzien van een advies van Provinciale Staten, worden doorgestuurd naar een wel daartoe bevoegd orgaan (bijvoorbeeld gemeenteraad of Tweede Kamer).

Waar nodig en gewenst zal de griffier technische ondersteuning bieden aan de initiatiefnemers.

Voor de website van het Drents parlement is er een ontwerp gemaakt om het initiatief digitaal in te dienen en te ondersteunen. Indien de Staten dit voorstel overneemt, wordt de sub-site geactiveerd.

Monitoring en evaluatie

Het voorstel is om het agenderingsrecht een het eerstvolgend verzoek tot agendering te evalueren om te bezien of de regeling werkt zoals beoogd en om te beoordelen of er nog nadere aanpassingen van de regeling nodig zijn.

De implementatie van dit voorstel voldoet aan de vereisten van de AVG.

Communicatie

In de communicatie zal specifiek aandacht worden besteed aan de veranderingen in het agenderingsrecht voor inwoners met als kernboodschappen: uitnodigend, drempelverlagend en een bredere groep inwoners. Het doel is om het agenderingsrecht voor inwoners op een meer aansprekende manier onder de aandacht te brengen.

Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking in het Provinciaal blad.

Bijlagen

1. Notitie Het burgerinitiatief geëvalueerd.
2. Verordening agenderingsrecht van de inwoners van Drenthe.

Assen, 28 mei 2018

Kenmerk: 22/SG/201800233

Provinciale Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
mevrouw mr. drs. S. Buissink, griffier

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van de werkgroep veranderende samenleving van 28 mei 2018, kenmerk 22/SG/201800233;

gelet op artikel 145 Provinciewet

BESLUITEN:

1. de Verordening burgerinitiatiefvoorstellen Drenthe d.d. 9 juni 2004 in te trekken;
2. de Verordening agenderingsrecht inwoners van Drenthe vast te stellen.

Assen, 11 juli 2018

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

Notitie

Het Burgerinitiatief geëvalueerd

'Van muurbloem naar laat 1000 bloemen bloeien'

Aan: Leden Provinciale Staten en bijzondere commissieleden, niet zijnde Statenleden
In afschrift aan: Fractiemedewerkers
Onderwerp: **Het agenderingsrecht van inwoners van Drenthe**
Te betrekken bij: Vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie van 27 juni 2016 en Provinciale Staten van 6 juni 2016
Eindredactie: de heer L. Boer (statenonderzoeker, tel. 0592-365088)
Datum: 28 mei 2018

Deze notitie gaat over het Burgerinitiatief. Het is een weerslag van een in opdracht van de Statengriffiers uitgevoerde evaluatie van het instrument Burgerinitiatief. Onder burgerinitiatief wordt verstaan het agenderingsrecht van inwoners voor de agenda van Provinciale Staten. Er worden verbetervoorstellen geformuleerd, waarbij ruimte is voor maatwerk per provincie. Iedere provincie stelt zijn eigen verordening vast.

De notitie kent de volgende opbouw.

1. De geschiedenis van het burgerinitiatief

Waar komt het Burgerinitiatief vandaan? Wat is met het burgerinitiatief beoogd? Daarbij wordt een uitstapje gemaakt naar de huidige stand van zaken en wordt verkend wat dit zou kunnen betekenen voor het huidige instrument Burgerinitiatief.

2. De manier waarop het Burgerinitiatief in de provincies is geregeld.

Dat wordt beschreven met de huidige provinciale verordeningen als basis. Veel is in de provincies op een gelijke manier geregeld, maar er zijn ook significante verschillen.

3. De beleving van het Burgerinitiatief.

Het gaat hier om impressies opgetekend uit openbare bronnen (kranten, internet e.a.) aangevuld met impressies vanuit de verschillende Statengriffies.

4. De verbetervoorstellen zowel inhoudelijk als procesmatig

Gebaseerd op de ervaringen zijn er verbeterpunten op gesteld. Die zijn deels inhoudelijke en deels procesmatig van aard. De verbetervoorstellen worden uitgewerkt in een voorgestelde concept-verordening die naar behoefte in iedere provincie kan worden aangevuld en/of gewijzigd om aldus aan te sluiten bij de eigen bestuursstijl.

1. De geschiedenis van het burgerinitiatief

De heer K. de Vries, de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, heeft in zijn toespraak op het VNG-congres op 7 juni 2000 een lans gebroken voor de invoering van het burgerinitiatief op gemeentelijk niveau. Volgens hem zou het burgerinitiatief: 'een goede aanvulling zijn op het stelsel waarin gekozenen de kiezers vertegenwoordigen'.

Op 22 juni 2000 heeft het algemeen bestuur van het Interprovinciaal Overleg (IPO) de commissie 'Vernieuwingsimpuls' ingesteld, onder voorzitterschap van de heer H. Bleker, de toenmalige gedeputeerde van Groningen. De commissie Bleker kreeg als taak om voorstellen te doen voor een vernieuwing van de politiek-bestuurlijke cultuur in de provincies. Dit om de herkenbaarheid van de provinciale politiek voor de burger te vergroten.

De commissie Bleker verwachtte dat burgers eerder betrokken zijn, wanneer zij een agenderingsrecht recht hebben om een zaak op de agenda van Provinciale Staten te zetten. In 2002/2003 hebben de provincies het advies opgevolgd. De invoering van het instrument burgerinitiatief viel samen met de introductie in de provinciale politiek van het duaal stelsel.

Nu is het functioneren van de representatieve democratie van raden, staten en Tweede Kamer opnieuw onderwerp van discussie. Vanuit de VNG hebben zich zowel de Commissie Ollongren ('Maatwerkdemocratie') als de Commissie Van der Donk ('Meervoudige democratie') zich hierover gebogen. Ook de raad van de Openbaar bestuur heeft hier een advies over uitgebracht ('Vitale democratie').

Deze commissies leggen verschillende accenten maar delen hun zoektocht naar een juiste balans tussen de meer indirecte vorm van representatieve democratie (volksvertegenwoordiging) en meer directe, participatieve vormen van democratie (zoals bijvoorbeeld een referendum). Juist in die zoektocht komt ook het burgerinitiatief weer om de hoek kijken. In de woorden van de commissie Van der Donk: "De rol van de raad blijft wezenlijk, maar het is zaak na te gaan hoe zij met andere vormen van democratie versterkt kan worden. In een evaluatie van het dualisme zou aan dat aspect aandacht moeten worden geschonken. Voorbeelden waaraan gedacht kan worden zijn een agenderingsrecht van de samenleving...". Juist het agenderingsrecht van inwoners vertegenwoordigt een middenweg tussen een representatieve democratie en een participatieve democratie omdat het initiatief nadrukkelijk bij inwoners ligt en tegelijkertijd de beslissingsbevoegdheid wel bij de volksvertegenwoordiging blijft.

Wellicht is het burgerinitiatief in die zin nog te veel het onderbenutte "muurbloempje" van de provinciale politiek. Maar daarmee lopen we vooruit op de evaluatie in een van de volgende hoofdstukken.

2. De manier waarop het Burgerinitiatief in de provincies is geregeld

Voor het burgerinitiatief hebben de provincies de vrijheid om dit naar eigen inzicht in te richten. De huidige verordeningen kennen in de kern wel een drietal dezelfde voorwaarden:

1. benoemd wordt wie gerechtigd zijn tot het indienen van een burgerinitiatief;
2. er wordt omschreven worden wie het initiatief mogen ondersteunen;
3. bepaling over wanneer het initiatief (on)geldig is.

De invulling daarvan kent echte verschillen. Bij het benoemen van de initiatiefgerechtigden zien we de volgende variaties:

- kiesgerechtigden verkiezingen Provinciale Staten in de desbetreffende provincie;
- kiesgerechtigden verkiezingen Provinciale Staten in de desbetreffende provincie, aangevuld met ingezetenen van 15 en/of 16 en 17 jaar (of binnen 2 jaar 18 jaar worden, uitsluitend in Overijssel met de aanvulling dat het ook via de Jongerenraad kan worden ingediend);
- kiesgerechtigd voor de verkiezing van de gemeenteraden (van 16 jaar en ouder) (uitsluitend Utrecht);
- alle ingezetenen en belanghebbenden (uitsluitend Limburg);
- ingezetenen (uitsluitend Zuidholland);
- ook belanghebbenden (uitsluitend Limburg).

In de bepaling van wie een initiatief mogen ondersteunen zien we de volgende verschillen:

- wie initiatiefgerechtigd zijn, zijn ook gerechtigd om het initiatief te ondersteunen, met dien verstande dat het niet altijd hoeft te gaan om kiesgerechtigden. In het laatste geval gaat het dan om 'personen' of 'ingezetenen';
- de vereiste aantallen fluctueren van 500 (3x) - 750 - 1000 (3x) - 1500 (4x) - 5000.

Bij de bepaling van de geldigheid nemen we waar dat er veel gronden zijn wanneer een verzoek geldig is. Alle verordeningen kennen een regeling dat het initiatief ongeldig is indien de Staten niet bevoegd zijn over het onderwerp een besluit te nemen.

Ook kennen de provinciale verordeningen een regeling dat het verzoek ongeldig is indien het onderwerp "eerder" op de agenda heeft gestaan (al dan niet met besprekingen en/of besluitvorming). De termijnen verschillen wel: een of twee of vier jaar voorafgaande aan de indiening. Soms wordt dit aangevuld met: 'tenzij nieuwe inzichten' of 'nieuwe argumenten die tot een nieuwe afweging kunnen leiden'.

Voor het overige kennen de provinciale verordeningen de volgende uitsluitingsgronden:

- geen onderwerp van provinciaal beleid;
- een vraag aan de Staten;
- een klacht;
- een bezwaar of beroep;
- een geschil onder de rechter;
- behorende tot de persoonlijke levenssfeer;
- provinciale belastingen/leges/tarieven;
- rechtspositie van ambtsdragers;
- de verkrijging van provinciaal subsidie;
- in strijd met wet of regelgeving;
- een verzoek tot het houden van een referendum;
- een voorstel om te handelen in strijd met wettelijke termijnen en/of aangegane verplichtingen;
- in strijd met de universele verklaring van de rechten van de mens.

In de provincie Zuid-Holland moeten de initiatiefnemers, wil er sprake zijn van een geldig initiatiefvoorstel, bij hun initiatief een financiële onderbouwing aanleveren.

3. De beleving van het huidige instrument

In de provincies zijn de afgelopen jaren slechts een beperkt aantal burgerinitiatieven geweest. Er zijn daarover een nog beperkter aantal evaluaties uitgevoerd. De evaluaties die er zijn concentreren zich rond de werking van de verordening. Er is geen systematisch onderzoek uitgevoerd naar de beleving van Staten en/of de initiatiefnemers. Voor dit laatste bieden bijvoorbeeld perspublicaties een bron voor het verkrijgen van inzicht aangevuld met inzichten uit evaluaties uitgevoerd door provinciale griffies.

Op basis van deze bronnen kan worden geschetst dat de discussie vaak gaat over de volgende onderwerpen:

- de wijze van formulering van het initiatiefvoorstel;
- de beoordeling van (het aantal en/of de persoonskenmerken van) de initiatiefondersteuners;
- de bevoegdheid van Provinciale Staten om over het initiatief te mogen besluiten;
- de vraag of het onderwerp al eerder aan de orde is geweest in Provinciale Staten;
- de wijze van behandeling van het initiatief in de Staten.

In de ons bekende perspublicaties lezen we het volgende:

- er worden vraagtekens gezet over de ontvankelijkheid van de Staten voor een burgerinitiatief;
- verschillende verwachtingen die leven bij zowel de initiatiefnemers als de Staten.

Wel is er een algemeen beeld zowel aan de kant van de Staten als bij de inwoners: het instrument wordt wel als waardevol gezien, maar de uitkomst als onzeker of onvoorspelbaar.

Andere instrumenten zijn bekender:

- het indienen van een petitie;
- het schrijven van een brief aan de Staten;
- het contact zoeken met een Statenlid of -fractie;
- het inspreken bij Staten(commissie);
- het organiseren van een referendum.

Voor het huidig burgerinitiatief geldt in zekere zin 'onbekend maakt onbemind'. De status wordt door meerderen binnen en buiten de Staten als 'onduidelijk' ervaren. Wellicht is er eveneens sprake van een zeker 'drempel-effect'. Wellicht in de hand gewerkt door enkele restrictieve passages in de verordening. Daarmee dreigt dit instrument te verworden tot een "muurbloempje".

4. De verbetervoorstellen gericht op de inhoud (verordening)

Het agenderingsrecht van inwoners heeft een duidelijke meerwaarde voor de volksvertegenwoordiging. Zaken die in de ogen van de inwoners van de provincie onderbelicht blijven kunnen op een toegankelijke manier op de agenda van Provinciale Staten belanden.

Wij doen enkele verbetervoorstellen, gericht op een nieuwe verordening, die de drempel voor het gebruik van het agenderingsrecht van inwoners lager maakt. Dit zit hem deels in de verheldering van het agenderingsrecht. Dit maakt het zekerder en voorspelbaarder. Het is duidelijker wat inwoners wel of niet kunnen verwachten. De verordening kan meer uitnodigend, dat wil zeggen positiever en minder restrictief, worden geformuleerd. Daarnaast doen we enkele voorstellen om het proces te vereenvoudigen.

4.1.a Naamgeving: van burgerinitiatief naar 'agenderingsrecht van inwoners'

De naamgeving burgerinitiatief kan verwarring oproepen. Burgerinitiatief is steeds meer de gangbare term voor initiatieven die burgers ontplooiën in wijken en dorpen in vooral de sociale en fysieke leefomgeving, tegenwoordig ook wel 'right to challenge' genoemd. Om misverstanden te voorkomen en om helderheid te verschaffen, stellen wij voor om de term agenderingsrecht van de inwoners voor de vergadering van Provinciale Staten te gebruiken.

Dit is analoog aan het agenderingsrecht van een lid van Provinciale Staten en in dit geval ligt het primaat bij de samenleving in de desbetreffende provincie. Met 'agenderingsrecht van inwoners' in plaats van burgerinitiatief wordt in één oogopslag duidelijk waar het in de kern om draait, namelijk het op de agenda van Provinciale Staten kunnen plaatsen van onderwerpen door inwoners van de provincie.

Dit is als volgt in de concept-verordening verwoord.

Artikel 1. Definitie

In deze verordening wordt onder het agenderingsrecht van inwoners verstaan: een voorstel van een initiatiefgerechtigde om een onderwerp of voorstel op de agenda van de vergadering van Provinciale Staten te plaatsen.

4.1.b Het onderwerp

Wij doen een aantal inhoudelijke verbetervoorstellen die in de verordening wordt vastgelegd. Een eerste voorstel betreft het 'onderwerp'. In het merendeel van de huidige verordeningen worden voornamelijk uitsluitingsgronden gedefinieerd. Wij willen een aantal positieve criteria formuleren op basis waarvan de geldigheid van een inwoners-initiatiefvoorstel kan worden bepaald.

Een onderwerp voor een agenderingsrecht van inwoners betreft:

- de bevoegdheid van Provinciale Staten én;
- een plan, project of regelgeving óf;
- een punt van aandacht.

Wij lichten deze punten kort toe. Dat het een bevoegdheid van Provinciale Staten betreft komt eruit voort dat door agendering van een onderwerp aan de Staten een uitspraak dan wel nadere besluitvorming wordt 'ontlokt'. Het zou in zekere zin een lege huls zijn wanneer het een onderwerp betreft waar de Provinciale Staten geen bevoegdheid in heeft. Dit is mede opgenomen uit het oogpunt van verwachtingsmanagement richting de indieners. Mocht het een onderwerp zijn die niet de bevoegdheid van Provinciale Staten betreft dan bestaat er een mogelijkheid om het geheel, al dan niet

voorzien van aanbeveling, door te sturen naar een wel bevoegd orgaan. Om tot een aanbeveling te komen dienen de Staten hierover in hun vergadering te beraadslagen en een besluit te nemen. Hiertoe kan het Presidium een voorstel doen.

Bij een plan, project of regelgeving gaat het om bestaand beleid van Provinciale Staten of het betreft een nieuw voorstel. Dit ligt in het verlengde van de kaderstellende en de controlerende rol van Provinciale Staten.

Tenslotte zijn er ook zaken die niet direct te relateren zijn aan beleids(-cyclus) c.q. een plan, project of regelgeving, deze zijn samengevat onder 'punt van aandacht'. Dit is wellicht het meest eigenlijk aan het agenderingsrecht omdat het onderwerpen betreft die mogelijk nog geen onderdeel uitmaken van de 'reguliere' agenda van Provinciale Staten. Of het gaat om zaken die naar het oordeel van een aantal inwoners onvoldoende aandacht hebben gekregen. Dit ligt in het verlengde van de volksvertegenwoordigende rol van Provinciale Staten.

Bovenstaande is als volgt in de verordening verwoord.

Artikel 4. Agenderingsrecht van inwoners

1. Het agenderingsrecht van inwoners heeft betrekking op een onderwerp dat volgens wet- en regelgeving behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten, en dat;
2. Betrekking heeft op een plan, project of regelgeving dan wel een punt van aandacht.
3. Het verzoek is niet geldig als het onderwerp op het moment van indiening tot 2 jaar eerder al op de agenda van Provinciale Staten heeft gestaan, tenzij er sprake is van nieuwe feiten.
4. Mocht aan Provinciale Staten een besluit worden gevraagd waarvoor het geen bevoegdheid heeft, dan kan het initiatief, al dan niet voorzien van een aanbeveling van Provinciale Staten, worden doorgestuurd naar een wel daartoe bevoegd orgaan.

4.1.c Initiatiefgerechtigden & Geldigheid

De huidige verordeningen beschrijven initiatiefgerechtigden als de kiesgerechtigden voor Provinciale Staten. Wij stellen voor de drempel voor het agenderingsrecht te verlagen naar alle inwoners van de provincie van 16 jaar en ouder. Het voordeel hiervan is dat ook jongeren de mogelijkheid hebben om aandacht te vragen de voor hun relevant onderwerp. Dit sluit aan bij de wens van velen (in de Staten) om meer jongeren bij de provinciale thema's te betrekken.

Bij de introductie van het burgerinitiatief is er voor gekozen om ondersteuningsverklaringen te introduceren om aldus te meten of het initiatief voldoende draagvlak vindt in de samenleving. In het verlengde daarvan wordt aanbevolen om de criteria die gelden voor initiatiefgerechtigden, ook te laten gelden voor hen die het initiatief ondersteunen.

Voorgesteld wordt om initiatiefnemers te blijven vragen om ondersteuningsverklaringen. Het is legitiem om via ondersteuningsverklaringen inzicht te verwerven over het draagvlak van het initiatief onder de inwoners. Dit is mede om te vermijden dat het initiatief uitsluitend wordt gebruikt door een kleine groep belanghebbenden.

Voor wat betreft de geldigheid van een verzoek is vooral het draagvlak onder de inwoners van belang. Wij stellen voor om dit te koppelen aan representativiteit, met andere woorden het moet een goede afspiegeling van de bevolking zijn. Drenthe kent ongeveer 490.000 inwoners. Bij een dergelijk inwoneraantal is een aantal van 400 inwoners die het initiatief ondersteunen voldoende om statistisch representatief te zijn.

Dit is als volgt in de verordening verwoord.

Artikel 2. Geldig verzoek

1. Provinciale Staten plaatsen een verzoek tot agendering op de agenda van hun vergadering indien daartoe door een initiatiefgerechtigde een geldig verzoek is ingediend.
2. Geldig is het verzoek dat door tenminste 400 ondersteuningsverklaringen wordt ondersteund.

Artikel 3. Initiatiefgerechtigde

1. Initiatiefgerechtigd zijn de inwoners van de provincie Drenthe die 16 jaar of ouder zijn.
2. Voor de beoordeling of aan de vereisten voor initiatiefgerechtigdheid is voldaan, is de toestand op de dag van indiening van het verzoek bepalend.

4.2 De verbetervoorstellen gericht op de organisatie/proces

Gericht op de organisatie en het proces richten we ons op de rol van de griffie en de mogelijkheden van een website.

De rol van de griffie zit vooral in de adviserende rol richting het Presidium voor de geldigheid van het initiatief, en richting inwoners voor informatie en technische ondersteuning. In de communicatie over het agenderingsrecht kan specifiek aandacht worden besteed aan de veranderingen, met als kernboodschappen: uitnodigend, drempelverlagend en een bredere groep inwoners.

Bij de griffie ligt de check op de randvoorwaarden uit de verordening. Een belangrijk onderdeel hiervan is een controle van de ondersteuningsverklaringen. Deze kunnen worden gecontroleerd op basis van een representatieve steekproef uit die 400 ondersteuningsverklaringen. Dit is tenminste 197, afgerond 200 checks. De GBA-gegevens kunnen worden ingezien via het autorisatiebesluit Provincie en Rijksdienst voor Identiteitsgegevens dat per provincie aanwezig is.

Een verdere verlaging van de drempel kan worden bereikt door de mogelijkheid om een onderwerp voor agendering in Provinciale Staten via de website van het Drents parlement in te dienen. Op de site kunnen ook ondersteuningsverklaringen worden ingediend.

Dit is als volgt in de verordening verwoord.

Artikel 5. Verzoek

1. Het verzoek tot agendering (inclusief de ondersteuningsverklaringen) voor de vergadering van Provinciale Staten wordt ofwel via de website van Provinciale Staten dan wel schriftelijk bij Provinciale Staten ingediend.
2. Voor het indienen van het verzoek is een (digitaal) formulier beschikbaar.
3. Het verzoek bevat tenminste:
 - a. een nauwkeurige omschrijving van het onderwerp van agendering;
 - b. een toelichting op het verzoek tot agendering;
 - c. voornaam, achternaam, woonplaats, geboortedatum en e-mailadres;
 - d. de (digitale) lijst van ondersteuners voorzien van voornaam, achternaam, woonplaats en geboortedatum.
4. Voor het digitaal indienen van het verzoek kan gebruik gemaakt worden van de desbetreffende pagina op de website van Provinciale Staten.

Artikel 6. Beslissing

1. De griffier is belast met het (laten) opstellen van een advies over de geldigheid van het verzoek tot agendering.
2. Dit advies wordt zo mogelijk in de eerstvolgende vergadering van het Presidium aangeboden dan wel zo spoedig mogelijk daarna voor het nemen van een beslissing door het Presidium.
3. De indiener wordt zo snel mogelijk geïnformeerd over de beslissing van het Presidium.
4. Indien het Presidium beslist tot agendering dan volgt agendering in de eerste volgende vergadering van Provinciale Staten.

Artikel 7. Slotbepaling

1. Deze verordening wordt aangehaald als de “Verordening agenderingsrecht van de inwoners van Drenthe”.
2. Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking in het Provinciaal blad.

5. Tenslotte

Samenvattend bestaat het proces van indiening van een verzoek uit de volgende stappen.

Stap

1. De initiatiefnemers dienen via de website van Provinciale Staten het verzoek (via de griffie) dan wel schriftelijk in bij Provinciale Staten.

Stap

2. Het verzoek wordt ter advisering over de geldigheid door de griffie in behandeling genomen. Het advies van de Statengriffie(r) is gericht aan het Presidium, aangezien het Presidium de agenda van Provinciale Staten bepaalt. Er wordt gezien of er is voldaan aan de voorwaarden uit de artikelen 2 tot en met 5 van de verordening.

Stap

3. Het advies van de griffie komt zo spoedig mogelijk in het Presidium aan de orde. En dat beslist op basis daarvan tot agendering of niet. Als dit het geval is wordt het verzoek de eerstvolgende vergadering van Provinciale Staten geagendeerd. De indieners ontvangen bericht over de beslissing van het Presidium.

VERORDENING AGENDERINGSRECHT VAN DE INWONERS VAN DRENTHE

Artikel 1, Definitie

In deze verordening wordt onder het agenderingsrecht van inwoners verstaan: een voorstel van een initiatiefgerechtigde om een onderwerp of voorstel op de agenda van de vergadering van Provinciale Staten te plaatsen.

Artikel 2, Geldig verzoek

1. Provinciale Staten plaatsen een verzoek tot agendering op de agenda van hun vergadering indien daartoe door een initiatiefgerechtigde een geldig verzoek is ingediend.
2. Geldig is het verzoek dat door tenminste 400 initiatiefgerechtigden wordt ondersteund.

Artikel 3, Initiatiefgerechtigde

Initiatiefgerechtigd zijn de inwoners van de provincie Drenthe die de zestienjarige leeftijd hebben bereikt. Deze vereisten worden beoordeeld naar de situatie op de dag van de indiening van het verzoek.

Artikel 4, Agenderingsrecht van inwoners

1. Het agenderingsrecht van inwoners heeft betrekking op een onderwerp dat volgens wet- en regelgeving behoort tot de bevoegdheid van Provinciale Staten, en dat:
 - a. betrekking heeft op een plan, project of regelgeving, of
 - b. een punt van aandacht betreft.
2. Het verzoek is niet geldig als het onderwerp op het moment van indiening tot 2 jaar eerder al op de agenda van Provinciale Staten heeft gestaan, tenzij er sprake is van nieuwe feiten.
3. Mocht aan Provinciale Staten een besluit worden gevraagd waarvoor het geen bevoegdheid heeft, dan kan het initiatief, al dan niet voorzien van een aanbeveling van Provinciale Staten, worden doorgestuurd naar een wel daartoe bevoegd orgaan.

Artikel 5, Verzoek

1. Het verzoek tot agendering (inclusief de ondersteuningsverklaringen) voor de vergadering van Provinciale Staten wordt ofwel via de website van Provinciale Staten dan wel schriftelijk bij Provinciale Staten ingediend.
2. Voor het indienen van het verzoek is een digitaal formulier beschikbaar.
3. Het verzoek bevat tenminste:
 - a. een nauwkeurige omschrijving van het onderwerp van agendering;
 - b. een toelichting op het verzoek tot agendering;
 - c. de voornaam, achternaam, woonplaats en geboortedatum en e-mailadres;
 - d. de (digitale) lijst van ondersteuners, voorzien van voornaam, achternaam, woonplaats en geboortedatum.
4. Voor het digitaal indienen van het verzoek kan gebruik gemaakt worden van de desbetreffende pagina op de website van Provinciale Staten.

Artikel 6, Beslissing

1. De griffier is belast met het (laten) opstellen van een advies over de geldigheid van het verzoek tot agendering.
2. Dit advies wordt zo mogelijk in de eerstvolgende vergadering van het Presidium aangeboden dan wel zo spoedig mogelijk daarna voor het nemen van een beslissing door het Presidium.
3. De indiener wordt zo snel mogelijk geïnformeerd over de beslissing van het Presidium.
4. Indien het Presidium beslist tot agendering dan volgt agendering in de eerste volgende vergadering van Provinciale Staten.

Artikel 7, Slotbepaling

1. Deze verordening wordt aangehaald als de "Verordening agenderingsrecht van de inwoners van Drenthe."
2. Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking in het Provinciaal blad.